

50. numer periodyku naukowego MAZOWSZE Studia Regionalne

Aneta Bogiel

Periodyk naukowy „MAZOWSZE Studia Regionalne” (MSR) publikowany jest od 2008 r. przez jednostkę organizacyjną Samorządu Województwa Mazowieckiego – Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie (MBPR). Jest jedynym czasopismem naukowym na terenie województwa mazowieckiego wydawanym przez samorząd. W 2024 r., roku szczególnym, bo związanym z jubileuszem 25-lecia istnienia województwa¹, Samorząd Województwa Mazowieckiego może poszczycić się jeszcze jednym jubileuszem – oddaniem do druku 50. numeru MSR.

Na łamach MSR poruszane są sprawy najważniejsze dla regionu, ale istotne także z punktu widzenia całego kraju. Wiele uwagi poświęcono próbom podziału Mazowsza na dwa odrębne województwa, pisano o pandemii COVID-19 oraz jej wpływie na funkcjonowanie społeczeństwa, a także o rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Przez 17 lat specjalści świata nauki pisali o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, prawie i ekonomii, rozwoju regionalnym, ekologii i środowisku naturalnym, ale także o tożsamości kulturowej i sztuce. Przez ten czas przez ręce redakcji przeszły setki artykułów i recenzji, zmieniali się redaktorzy naczelni, zwiększyła się częstotliwość publikacji z 2 do 4 wydań rocznie, odświeżono okładkę, dwukrotnie zmienił się layout, czyli układ graficzny pisma i strona internetowa. Początkowo niepozorny, z czasem MSR stał się uznanym w kraju periodykiem, znajdującym się w wykazach czasopism naukowych i indeksowanym w bazach czasopism humanistycznych i społecznych.

Jest o czym opowiadać.

Historia

Pierwszy numer czasopisma „MAZOWSZE Studia Regionalne” został oddany do druku pod koniec 2008 r., ale sama idea narodziła się kilka lat wcześniej. Jak wspomina Marszałek Województwa Mazowieckiego Adam Struzik w *Słowie wstępnym* do 25. numeru MSR, już w 2005 r. podczas I Forum Mazowieckiego wskazywał na potrzebę współpracy

¹ W 1998 r. Parlament Rzeczypospolitej uchwalił reformę administracji publicznej, w tym samorządowej, wprowadzając podział kraju na 16 województw oraz niezależne od siebie i od władzy centralnej samorządy – gmin, powiatów i województw. Zgodnie z przyjętymi ustawami, z dniem 1 stycznia 1999 r. powstało województwo mazowieckie.

pomiędzy mazowieckim samorządem regionalnym a środowiskiem naukowym². Wtedy pojawił się pomysł wydawania pisma służącego upowszechnianiu dorobku mazowieckich naukowców oraz poruszającego problematykę związaną z Mazowszem. Pomysł wcielił w życie prof. dr hab. Zbigniew Strzelecki, dyrektor MBPR. W tym samym roku Zarząd Województwa Mazowieckiego podjął decyzję o powołaniu periodyku naukowego pod nazwą „MAZOWSZE Studia Regionalne”, a jego publikowanie zlecił Mazowieckiemu Biuru Planowania Regionalnego w Warszawie. 9 października 2007 r. MSR zostało wpisane do Sądowego rejestru dzienników i czasopism prowadzonego przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie. Profesor Zbigniew Strzelecki został pierwszym Redaktorem naczelnym (ryc. 1).

Ryc. 1. Adam Struzik, Marszałek Województwa Mazowieckiego, trzyma w dłoni egzemplarz MSR

Źródło: archiwum MBPR

Choć od początku planowano, że MSR będzie kwartalnikiem, przez pierwsze kilka lat pismo ukazywało się w cyklu półrocznym; dopiero w 2017 r. udało się zrealizować plan i od tego czasu co roku wydawane są 4 numery MSR.

Pierwotną wersją czasopisma jest wydanie papierowe o nr ISSN³ 1689–4774. Pismo dystrybuowane jest bezpłatnie wśród ważniejszych placówek naukowych na terenie całego kraju oraz w większości bibliotek na Mazowszu. MBPR idzie jednak z duchem czasu – w 2015 r. przystąpiło do międzynarodowego stowarzyszenia wydawców CrossRef

² A. Struzik, *Słowo wstępne*, MAZOWSZE Studia Regionalne, 2018, 25, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, Warszawa, s. 9.

³ ISSN – międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictwa ciągłego (ang. *International Standard Serial Number*, ISSN) – ośmiocyfrowy niepowtarzalny identyfikator wydawnictw ciągłych tradycyjnych oraz elektronicznych. Oparty jest na podobnej koncepcji jak identyfikator ISBN dla książek, ISAN dla materiałów audio-wideo.

– Publishers International Linking Association Inc. (PILA) i otrzymało nr DOI (*Digital Object Identifier*)⁴. Od tego roku wszystkie publikowane artykuły otrzymują indywidualny, unikatowy identyfikator obiektów elektronicznych, gwarantujący trwałość i zapewniający stałe łącze pomimo zmian w obrębie metadanych lub lokalizacji plików. Niezależnie od tego, MSR ma swoją stronę internetową mazowszestudiaregionalne.pl, gdzie można znaleźć wszystkie wydania, nawet te, które nie mają nadanego numeru DOI, począwszy od 2008 r. Teksty udostępniane są bezpłatnie, w tzw. otwartym dostępie (*open access*).

Wydawca myśli również o ekologii – rozważana jest redukcja liczby drukowanych egzemplarzy (ryc. 2, 3).

Ryc. 2. Okładki MSR od numeru 1 do 14

Źródło: opracowanie własne MBPR

⁴ DOI – cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego (ang. *Digital Object Identifier*, DOI) – identyfikator dokumentu elektronicznego, który w odróżnieniu od identyfikatorów URL nie zależy od fizycznej lokalizacji dokumentu, lecz jest do niego na stałe przypisany. Numer DOI MSR to: 10.21858/msr.

Ryc. 3. Okładki MSR po zmianie szaty graficznej

a) wersja polska, b) wersja angielska

Źródło: opracowanie własne MBPR

Rada Naukowa i Zespół Redakcyjny

Rada Naukowa periodyku „MAZOWSZE Studia Regionalne” skupia wybitne umysły z kilkunastu ośrodków naukowo-badawczych i szkół wyższych w Polsce i za granicą. W skład Rady wchodzi: prof. dr hab. Jacek Szlachta (przewodniczący) ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, prof. Lydia Coudroy de Lille z Université de Lyon, prof. dr hab. Alina Maciejewska z Politechniki Warszawskiej, prof. dr hab. Alojzy Z. Nowak – Rektor Uniwersytetu Warszawskiego, dr hab. prof. Aleksandra Nowakowska z Uniwersytetu Łódzkiego, prof. dr hab. Krzysztof Opolski z Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr hab. Joachim Osiński ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, dr Hendrik Pieter Ritzema z Uniwersytetu w Wageningen w Holandii, ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, prof. dr hab. Paweł Swianiewicz z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, dr hab. Barbara Szulczewska, prof. SGGW, ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, dr hab. n. tech. Artur Zaguła z Politechniki Łódzkiej, prof. ndzw. dr hab. n. med. Mirosław Ząbek z Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego.

Zespołowi redakcyjnemu MSR przewodniczy Marszałek Adam Struzik – pomysłodawca czasopisma. Zastępcą przewodniczącego jest dr Elżbieta Kozubek, Dyrektor Mazowieckiego Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie – wydawca MSR. Prof. dr hab. Krzysztof Opolski z Uniwersytetu Warszawskiego pełni funkcję redaktora

naczelnego pisma. Opiekunką Redakcji i wieloletnią sekretarz, odpowiedzialną za współpracę z autorami i recenzentami oraz redakcję i korektę tekstów jest Barbara Jaworska-Księżak.

Profil periodyku

MSR powstało z myślą o promowaniu efektów pracy mazowieckich ośrodków naukowych, dorobku badaczy z regionu mazowieckiego oraz publikacji wyników badań dotyczących problematyki rozwoju Mazowsza. Pierwotnie swobodnie podchodzono do tematyki materiałów – wystarczyło powiązanie autora lub zagadnienia przez niego poruszanego z województwem mazowieckim. Od 2014 r., ze względu na specyfikę wydawcy i jego specjalizację w zakresie planowania przestrzennego i rozwoju regionalnego, tematyka materiałów koncentruje się na naukach o polityce publicznej, dyscyplinie należącej do dziedziny nauk społecznych, oficjalnie uznanej w Polsce od 1 października 2011 r. Mimo głównego tytułu czasopisma, tj. MAZOWSZE, treści nie są ograniczane do zagadnień dotyczących tylko województwa mazowieckiego. Periodyk jest ukierunkowany na wieloaspektowe studia i analizy porównawcze obejmujące zarówno Mazowsze, jak i pozostałe obszary Polski, Europy oraz inne regiony świata. Zobowiązuje do tego podtytuł czasopisma, tj. STUDIA REGIONALNE. W czasopiśmie prezentowane są m.in. studia przypadków ukierunkowane na identyfikację dobrych praktyk, wzorców w obszarze polityki regionalnej i sferze badawczo-rozwojowej, ma ono zatem walory nie tylko naukowo-badawcze, teoretyczne, lecz także wdrożeniowe.

W strukturze MSR wydzielone są trzy sekcje: I. Analizy i Studia, II. Samorząd i III. Varia. W części I. Analizy i Studia prezentowane są studia, analizy i wyniki badań prowadzonych przez instytucje badawcze i ośrodki akademickie; w części II. Samorząd – analizy, studia oraz ekspertyzy przygotowane przez jednostki samorządowe lub współpracujących ekspertów. Dział III. Varia poświęcono bieżącym wydarzeniom, w nim przybliżane są sylwetki osób zasłużonych dla Mazowsza oraz publikowane recenzje książek o tematyce społeczno-gospodarczej.

Teksty publikowane są głównie w języku polskim ze streszczeniami po polsku i angielsku. Okazjonalnie w pierwszych wydaniach polskich pojawiały się tytuły w języku angielskim, z których część nie została przetłumaczona na polski. Od 2015 r. najciekawsze artykuły z danego roku są tłumaczone i wydawane w numerze angielskim⁵ i dodatkowo prezentowane podczas wydarzenia „Europejski Tydzień Regionów i Miast” odbywającego się co roku w Brukseli. Publikacje w obcym języku służą promocji polskich naukowców poza granicami kraju oraz podnoszą prestiż czasopisma, wpływając na jego punktację w bazach pism naukowych.

⁵ Są to numery: 17 z 2015 r., 22 z 2017 r., 26 z 2018 r., 30 z 2019 r. i 33 z 2020 r.

Początkowo w ciągu roku ukazywały się 3 numery polskie i 1 angielski. Począwszy od roku 2021, obok 4 numerów polskich, wydawana jest wersja angielskojęzyczna „MAZOVIA Regional Studies” Special Edition z numeracją odrębną od edycji polskiej⁶.

Problematyka i autorzy

Oprócz najczęściej goszczących na łamach MSR zagadnień związanych z planowaniem przestrzennym i rozwojem regionalnym, znacząca część prac dotyczy kwestii prawnych, zmian w ustawodawstwie, niejednoznaczności definicji, specustaw i ich wpływu na zagospodarowanie przestrzenne czy „Polskiego Ładu”. Spore zainteresowanie publikujących w MSR badaczy budziła pandemia COVID-19, także w kontekście jej oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą. W nazywanym przez redakcję „dziale covidowym” znalazły się m.in. teksty o sytuacji seniorów w czasie lockdownu, społecznym znaczeniu zieleni miejskiej, wsparciu turystyki przez lokalne organizacje turystyczne, a nawet o szczepieniach. Często poruszana jest problematyka gospodarowania odpadami w województwie mazowieckim, np. odpadami medycznymi, badacze tematu przyglądali się instalacjom i urządzeniom do przetwarzania odpadów, analizowali opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Warszawie. Wyrazem ekopozytywności są teksty o niemarnowaniu żywności, produkcji wodoru z biomasy i odpadów czy ochronie obszarów wodno-błotnych w Polsce. Szczególnym zainteresowaniem publikujących w MSR pracowników Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego cieszy się transport rowerowy oraz lotniczy, rozwój energetyki i tożsamość kulturowa. Tożsamość kulturowa przewija się zresztą na łamach MSR częściej. Wart odnotowania jest cykl „Kurpiowszczyzna. Przekształcenia krajobrazu osadniczego do czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej”⁷, wydawca nie stroni również od odważnych tematów, takich jak „strefy wolne od LGBT” oraz energetyka jądrowa.

Wachlarz wątków jest jednak znacznie szerszy. Publikowano teksty o placach zabaw dla dzieci i tradycji ogródków działkowych w Warszawie, parkach w Paryżu, architekturze mazowieckich wnętrz z drugiej połowy XX wieku i Cmentarzu Wojskowym na Powązkach, współczesnej neuroonkologii, dziedzictwie Fryderyka Chopina itd. Wśród samych pracowników redakcji często wspomina się artykuł *Piękno – geniza i funkcje*⁸, czy *KALOS KAGATHOS In Memoriam Wojciech Mikołaj Zabłocki 1930–2020*⁹.

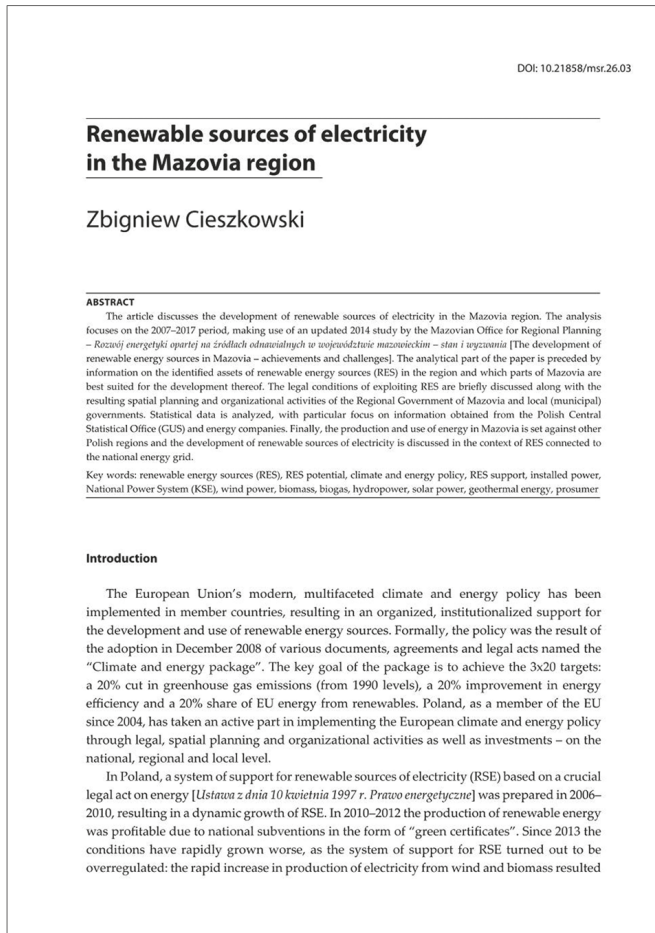
⁶ Są to numery z lat 2021, 2022 i 2023.

⁷ Cykl *Kurpiowszczyzna – dominujące zmiany w krajobrazie pod wpływem czynników społeczno-ekonomicznych w okresie transformacji ustrojowej* publikowany był w numerach 35–40.

⁸ J.A. Pala, *Piękno – geniza i funkcje*, MAZOWSZE Studia Regionalne, 2020, 32, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, Warszawa, s. 173–180.

⁹ I. Grys, *KALOS KAGATHOS In Memoriam Wojciech Mikołaj Zabłocki 1930–2020*, MAZOWSZE Studia Regionalne, 2021, 36, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, Warszawa, s. 150–164.

Nie sposób nie wspomnieć, że w 2019 r. Zbigniew Cieszkowski, pracownik MBPR, zajął drugie miejsce w III edycji Konkursu im. prof. Ludwika Straszewicza na najlepszy artykuł z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, zorganizowanego przez Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego. Nagrodzono pracę pt. *Renewable sources of electricity in the Mazovia region*¹⁰ (ryc. 4).

Ryc. 4. Strona tytułowa artykułu *Renewable sources of electricity in the Mazovia region* Zbigniewa Cieszkowskiego

Źródło: MAZOWSZE Studia Regionalne, 2018, nr 26, s. 61

¹⁰ Z. Cieszkowski, *Renewable sources of electricity in the Mazovia region*, MAZOWSZE Studia Regionalne, 2018, 26, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, Warszawa, s. 61–87.

Etyka i jakość

Autorzy zobowiązani są do przestrzegania obowiązujących w świecie naukowym zasad etycznych. Wydawca wymaga, aby prezentowane na łamach periodyku materiały były przygotowane w sposób rzetelny, przejrzysty i uczciwy. Oznacza to, że autor artykułu ujawnia w nim wszystkie osoby, firmy, instytucje państwowe itd., które miały wkład w powstanie pracy. Przestrzeganie podstawowych zasad etyki naukowej zapewnia się również poprzez wdrożenie procedur zabezpieczających przed nieuczciwą konkurencją, w tym plagiatowaniem. Wszystkie prace są weryfikowane przez serwis PLAGIAT.PL pod względem ich autentyczności i oryginalności.

Redakcja dba również o wysoką jakość periodyku MSR. Artykuły kwalifikowane są do druku na podstawie anonimowych recenzji – każdy nadesłany tekst poddawany jest podwójnej ślepej recenzji (tzw. *Double-Blind Peer Review*), w której autor i recenzent nie znają swoich tożsamości. Materiały, które nie uzyskają akceptacji recenzenta lub nie zostaną poprawione zgodnie z Jego uwagami, nie mogą zostać opublikowane.

Warto zaznaczyć w tym miejscu, że z redakcją współpracują recenzenci z kilkudziesięciu ośrodków naukowo-badawczych i szkół wyższych w całej Polsce. Tak szeroka reprezentacja ośrodków akademickich ma przełożenie na punktację w bazach i prestiż pisma.

Punktacja naukowa i indeksacja w bazach

Periodyk „MAZOWSZE Studia Regionalne” od 2012 r. znajduje się w Wykazie czasopism naukowych prowadzonym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pismo startowało z punktacją 2 pkt. Od 2023 r. figuruje w Wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych z notą 20 pkt. Wykazywane jest również w rankingu IC Journals Master List. Punktacja pisma ma stałą tendencję wzrostową, z 3,5 pkt w 2012 wzrosła do 77,06 w roku 2022¹¹.

Periodyk indeksowany jest w następujących bazach: ERIH PLUS – European Reference Index for the Humanities and Social Sciences, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, Bazhum – Baza czasopism humanistycznych i społecznych, PBN – Polska Bibliografia Naukowa, Index Copernicus International World of Journals oraz wyszukiwarce nr DOI.

Trochę liczb i ciekawostek

Choć świętujemy wydanie 50. numeru, to faktycznie drukarnię opuściły 54 numery MSR. Stało się tak dlatego, że od 2021 r. wydanie angielskie „MAZOVIA Regional Studies” Special Edition nie ma ciągłej numeracji i oznaczone jest jedynie rokiem wydania. Włącznie z 50. numerem wyszło 45 numerów po polsku, 5 po angielsku oraz 4 Special Edition.

¹¹ W 2021 r. punktacja wynosiła nawet 82,36 pkt.

Periodyk miał trzech redaktorów naczelnych. Profesora Strzeleckiego zastąpiła w roku 2016 dr inż. arch. Adriana Barbara Cieślak. Od 2018 r. nieprzerwanie funkcję tę pełni prof. dr hab. Krzysztof Opolski.

Zielona okładka nawiązuje do koloru logo wydawcy – Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego, które ma formę dwóch łączących się zielonych strzałek, uformowanych w kształt prostokąta i otaczających żółto-zielone koło. Kolor zielony może mieć różne znaczenia, bywa kojarzony z równowagą i harmonią, przynosi spokój umysłu, jest symbolem zrównoważonego rozwoju i dbałości o środowisko. Może również przywołać na myśl kolor mazowieckich łąk.

We wszystkich wydaniach czasopisma pojawiło się około 460 artykułów, z czego ponad 60 w językach obcych¹². Najwięcej tekstów znalazło się w dziale I. Analizy i Studia – ponad 260, w dziale II. Samorząd – ponad 100. Najmniej artykułów wydrukowano w części III. Varia – ponad 90 – były jednak najbardziej różnorodne (ryc. 5, 6).

W ciągu 17-letniej historii pisma opublikowano teksty 360 autorów. Na łamach MSR publikowane są także opracowania naukowe i reportaże pracowników MBPR.

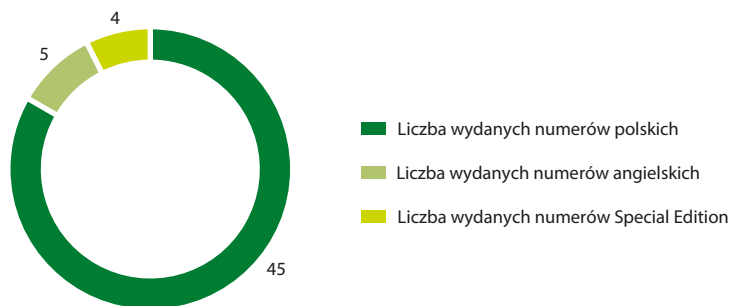
W numerze 41 przytoczono oryginalny artykuł z 1929 r. *Uwagi o Polonji i zarys pracy* autorstwa polskiego geografa, profesora Walentego Winida¹³. W tekście zachowano pisownię i ortografię z tamtego okresu. Opracowanie, pochodzące z archiwum rodzinnego, wraz z życiorysem profesora opublikowano w książce pt. *Walenty Winid. Geograf Drugiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 2021, autorstwa Profesor Jadwigi Winidowej, prywatnie synowej Walentego Winida.

Ciekawostką jest tekst o Val d'Europe – młodym mieście z regionu paryskiego, jedyny do tej pory artykuł opublikowany w języku francuskim¹⁴. Warte uwagi jest, że współautorka artykułu – Elżbieta Tomaszewska-Taton jest także współautorką projektu architektonicznego tego wyjątkowego miasta.

¹² Część artykułów była drukowana zarówno w polskiej, jak i obcej wersji językowej, co lekko zaburza statystykę.

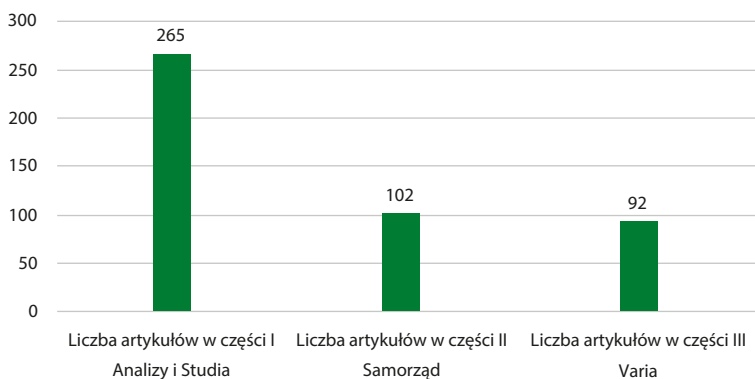
¹³ W. Winid, *Uwagi o Polonji i zarys pracy*, MAZOWSZE Studia Regionalne, 2022, 41, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, Warszawa, s. 67–83.

¹⁴ E. Muszyńska, E. Tomaszewska-Taton, *Val d'Europe – ville du XXI siècle*, MAZOWSZE Studia Regionalne, 2019, 30, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, Warszawa, s. 11–32. Tłumaczenie artykułu *Val d'Europe – miasto XXI wieku* opublikowano w numerze 39 z 2021 r.

Ryc. 5. Liczba wydanych numerów MSR

Źródło: opracowanie własne MBPR

Ryc. 6. Liczba artykułów opublikowanych w poszczególnych częściach MSR

Źródło: opracowanie własne MBPR

Na zakończenie

Powołanie do życia i publikacja periodyku „MAZOWSZE Studia Regionalne” przez 17 lat była możliwa dzięki zaangażowaniu i pracy wielu osób. Procesowi wydawniczymu towarzyszyło z pewnością mnóstwo trudności, ale przyniosło także doświadczenie, know-how oraz sporo satysfakcji. Czasopismo pnie się w górę w indeksach, a dotychczasowe osiągnięcia są zachętą do dalszej pracy, ciągłego ponoszenia poprzeczki i zapewnienia jeszcze wyższej jakości publikowanych materiałów. Aspiracje wydawcy sięgają bowiem ku istniejącej od 2004 r. naukowej bazie danych Scopus, zawierającej informacje o opublikowanych pracach naukowych, takich jak artykuły w czasopiśmie naukowych, książki, materiały konferencyjne oraz patenty.

Od swoich początków MSR stale się rozwija i ewoluuje, ale coraz szybciej zmieniający się świat i rozwój nowych technologii będą stawiać przed wydawcą nowe wyzwania, o których dziś jeszcze niewiele wiadomo. Dewizą pisma pozostaje jednak wiarygodność, rzetelność i uczciwość.

Zespół redakcyjny i Wydawca serdecznie zapraszają do współpracy autorów oraz recenzentów prac i zachęcają do przesyłania projektów artykułów, zgodnych z wytycznymi redakcyjnymi zamieszczonymi na stronie internetowej mazowszestudiaregionalne.pl.

Aneta Bogiel

Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie / Mazovian Office of Regional Planning in Warsaw

e-mail: abogiel@mbpr.pl

cytacja:

Bogiel A., 2024, 50. numer periodyku naukowego MAZOWSZE Studia Regionalne, MAZOWSZE Studia Regionalne, 50, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, Warszawa, s. 7–17, <https://www.doi.org/10.21858/msr.50.01>
